

6.1. ACTIVE SURVEILLANCE OG WATCHFUL WAITING

Forfattere: KB

Revideret: September 2017

Næste revision: September 2018

1. Active surveillance

Radikal prostatektomi kan reducere såvel risiko for udvikling af metastatisk sygdom som død sammenlignet med observation hos patienter med klinisk lokaliseret prostatacancer (PC). Gevinsten opnås på bekostning af en betydelig risiko for overbehandling.

Naturhistoriestudier har ført til udviklingen af en aktiv overvågningsstrategi (*active surveillance*, AS).

AS kan, på afdelinger der udfører radikal prostatektomi, tilbydes patienter med klinisk lokaliseret PC og lav-risiko karakteristika; dvs. typisk patienter med PSA under 10 ng/ml, max. cT2a og Gleason score 6.

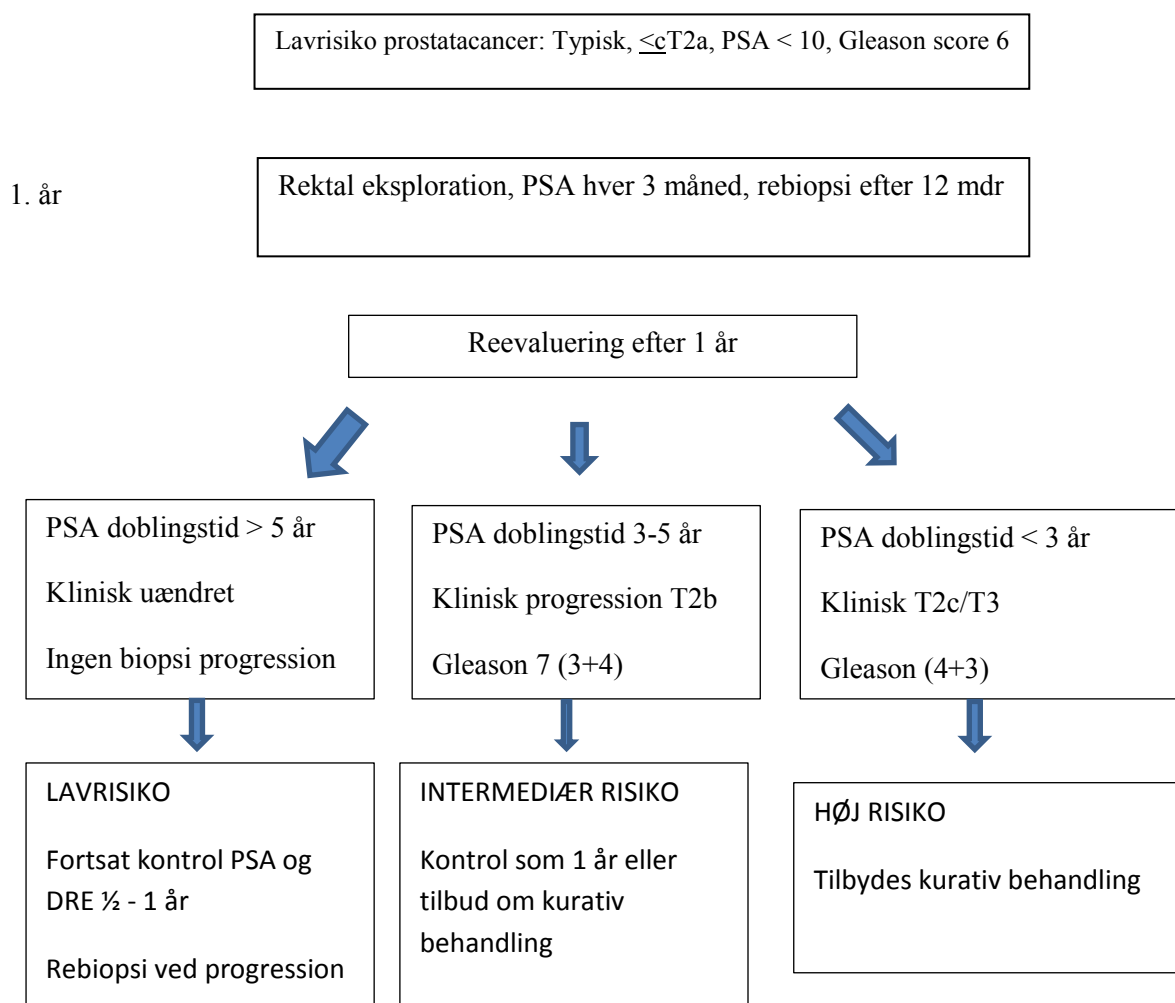
Der er fortsat usikkerhed om, hvilke patienter, der er optimale til AS, nyere undersøgelser tyder på, at også mænd med Gleason score 7 (3+4) i et vist omfang – få positive biopsier og PSA < 10 ng/ml kan tilbydes AS.

Strategien sigter mod, via løbende overvågning og risikovurdering, at identificere patienter, hvor kurativ behandling er nødvendig og mulig. Samtidig kan patienter, som har reel lav-risiko PC, undgå overbehandling.

Forslag til opfølgningsprogram ses nedenfor. Der henvises til afsnit om opfølgning.

Monitorering og progressionskriterier under AS

Baseret på en modifikation af *Klotz* anbefales et program som anført nedenfor.

Multiparametrisk MR-skanning er under implementering som standardundersøgelse i monitoreringen på flere danske centre. Nye tumormarkører kan ligeledes på sigt forventes at blive indarbejdet i monitoreringen.

RESUME

Active surveillance er et behandlingstilbud til patienter med formodet lavrisiko prostata cancer.

Active surveillance skal reducere omfanget af overbehandling og samtidig skal patienter med sygdomsprogression tilbydes behandling, mens sygdommen fortsat er kurabel. Systematisk overvågning er nødvendig. Langtidsresultater og sammenligninger med umiddelbar kurativ behandling foreligger ikke.

2. Watchful waiting

Misforholdet mellem forekomst og død af prostatacancer mere end antyder, at der er et betydeligt antal mænd, der er diagnosticeret med sygdommen uden på noget tidspunkt at være i risiko for at dø eller udvikle symptomer, der skyldes prostatacanceren. Dette betyder, at der for mange patienter vil være behov for en afventende strategi, enten med henblik på senere endokrin behandling ved udvikling af symptomgivende sygdom.

Tabel 2: Definitioner og forskelle på active surveillance og watchful waiting

	Active surveillance	Watchful waiting
Formål med programmet	Senere kurativ behandling	Senere endokrin behandling
Follow-up	Skematiseret	Afhængigt af klinik
Forventet restlevetid	10 år eller mere	Ikke defineret

Patienterne følges i henhold til opfølgingsprogram (kapitel 7).

RESUME

Watchful waiting er et behandlingstilbud til patienter, hvor umiddelbar kurativ behandling ikke er indiceret eller ønsket, og hvor umiddelbar endokrin behandling ikke er nødvendig.

Patienter, der følges i watchful waiting, skal monitoreres med henblik på senere start af endokrin behandling baseret på symptomer og sygdomsprogression, enten klinisk eller PSA doublingtid < 10-12 mdr.